

UČESTALOST KORIŠĆENJA I STAVOVI O KONZUMIRANJU ALKOHOLA U STUDENTSKOJ POPULACIJI

AUTORI

Milošević J.¹, Mirković M.¹, Đurić S.¹, Milošević N.², Ilić D.¹

¹ Katedra za preventivnu medicinu, Medicinski fakultet Priština sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici

² Katedra za neurologiju i psihijatriju, Medicinski fakultet Priština sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici

SAŽETAK

U našoj kulturi, upotreba alkohola se uglavnom toleriše. Pri tom, alkohol je lako dostupan, pa čak i predstavlja jedan poseban model ponašanja. Mladi čine rizičnu populaciju za zloupotrebu alkohola pri čemu većina njih počinje da eksperimentiše sa alkoholom u ranoj adolescenciji i rano stvara naviku pijenja. Utvrditi učestalost korišćenja alkohola i stavove prema konzumiranju alkoholnih pića među studentima Medicinskog i Ekonomskog fakulteta u Kosovskoj Mitrovici i povezanost sa njihovim demografskim i socijalno-ekonomskim karakteristikama. Istraživanje je urađeno kao studija preseka na reprezentativnom uzorku studenata Medicinskog i Ekonomskog fakulteta u Kosovskoj Mitrovici, u periodu od 26. do 30. novembra 2013. godine. Kao instrument istraživanja poslužio je Upitnik o ponašanju i zdravlju. Od statističkih metoda korišćeni su hi-kvadrat i Mann-Whitney-ijev test, sa nivoom značajnosti od 0,05. U nedelji koja je prethodila istraživanju alkohol je probao značajno veći deo studenata Ekonomskog fakulteta (55,2%) u odnosu na studente Medicinskog fakulteta (29,9%). Češće su alkoholna pića pili muškarci, stariji studenti i studenti viših godina studija. Najveći deo studenata se izjasnio da je alkohol prvi put probalo u kući uz prisustvo roditelja (37,6%), da je korišćenje alkohola socijalno prihvatljivo u sredinama u kojoj žive (76,1%) i među kolegama (81,6%), i da im ne bi bilo neprijatno kada bi u društvu kolega naručili piće koje nije alkoholno (87%). Skoro svaki treći student medicine i svaki drugi student ekonomije u Kosovskoj Mitrovici je probao alkohol u prethodnoj nedelji, dok većina ocenjuje da je korišćenje alkohola socijalno prihvatljivo u sredinama u kojoj žive i studiraju.

ključne reči: korišćenje alkohola, studenti, stavovi, socijalna prihvatljivost.

UVOD

Reč alkohol (al-gohlu) je arapskog porekla i pripisuje joj se više značenja: „savršeno prečišćena supstanca“, „vrlo fin“ ili „onaj koji pali, žari“. Danas se pod terminom alkohol podrazumevaju brojni napici u kojima je dominantna supstanca etil-alkohol [1]. Konzumiranje alkohola je počelo najmanje pre 7000 godina, ali je tek u 19. veku Magnus Huss napravio koncept alkoholizma kao bolesti, kada je prvi put jedno bolesno stanje nazvao alkoholizmus. Svetska zdravstvena organizacija alkoholizam definiše kao bolest od 1951. godine i prema ovoj definiciji „Alkoholičarem se smatra osoba koja ekscesivno pije i čija je zavisnost od alkohola tolika, da pokazuje vidljive duševne poremećaje ili takve pojave koje ukazuju na oštećenja fizičkog i psihičkog zdravlja; poremećaje odnosa s drugim ljudima i pogoršanje njenog socijalnog i ekonomskog stanja ili pokazuje samo znakove takvog razvoja“ [2].

Konzumiranje alkohola među mladima (osobe uzrasta 16-24 god.) danas predstavlja ozbiljan društveni problem sa kojim se susreću svi regioni sveta, a posebno zemlje u tranziciji [3,4] Naravno zabrinjava podatak da se broj mladih zavisnika povećava iz godine u godinu.

Tako podaci iz američkih studija ukazuju da u toj zemlji alkohol pije oko 10 miliona osoba mlađih od 21 godine, dok 1,7 miliona mladih alkohol pije svakodnevno. Najveće stope zavisnosti od alkohola su u populaciji mladih između 18 i 24 godine starosti, gde je 1 od 5 osoba dijagnostikovana. O veličini problema posredno svedoči i visina materijalnih sredstava koja su namenjena osobama u riziku. Naime, u Sjedinjenim Američkim Državama se u toku samo jedne godine na reparaciju ličnih i socijalnih posledica upotrebe alkohola izdvaja čak 250 milijardi dolara [5]. Podaci o upotrebi psihoaktivnih supstanci među mladima prikupljaju se i na evropskom nivou u okviru ESPAD projekta (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs). ESPAD je rađen u nekoliko navrata (1995., 1997., 2003.) u sedam evropskih zemalja, a danas je ovim projektom obuhvaćeno 35 evropskih zemalja [4], uključujući i Republiku Srbiju od 2008. godine.

U istraživanju problema upotrebe alkohola među mladima, posebna pažnja posvećuje se studentskoj populaciji. Jedan broj studija ukazuju da mladi koji studiraju više koriste alkohol od mladih koji ne studiraju i upotrebu alkohola vezuju za smanjenje napetosti, socijalnog straha, zbog visokih želja za postignućem, a nerealizovanih očekivanja. Zapažen je i fenomen početka

započinjanja ili intenziviranja upotrebe alkohola po dolasku na fakultet, zašta se najčešće pominju sledeći razlozi: odvojenost od roditeljskog doma i znatno niži stepen kontrole u studentskom domu, veća dostupnost alkohola u studentskom domu, pijenje alkohola je društveno prihvaćeno ponašanje i podržano od strane vršnjaka, oslobađanje od tradicionalnih obrazaca ponašanja u porodici i odgovornosti, te mogućnost upuštanja u rizične obrasce ponašanja [5,6]. Pojedini istraživači zapažaju da studenti piju više za vreme praznika i školskih raspusta, a manje u toku ispitnog roka i početkom nedelje [7,8].

U izveštaju Nacionalne komisije za kontrolu zloupotrebe droga u SAD (National Household Survey of Drug Abuse) podaci govori da redovni studenti češće zloupotrebljavaju i ekscesivno upotrebljavaju alkohol u odnosu na svoje vršnjake, a takođe su i češće zavisnici od alkohola. Zapaža se takođe da što se ranije počne sa upotrebom alkohola, ranije se razvija i zavisnost, a skoro su izvesni i tzv. negativni životni ishodi [9]. U jednom istraživanju studenata, svi ispitanici su konzumirali alkohol i imali bar jednu medicinsku intervenciju zbog tegoba uzrokovanih prekomernim opijanjem [10]. Međutim, raduju zapaženja redokovanja ili potpunog prekida pijenja nekoliko godina po završetku studija, što važi za jedan broj mladih odraslih oba roda [11]. Smatra se da je promena načina pijenja uzrokovana preuzimanjem uloga odraslih, porasta odgovornosti i nezavisnosti. Promena obrazaca pijenja je podstaknuta nalaženjem posla, građenjem uspešne karijere, postavljanjem i realizovanjem različitih životnih ciljeva i osmišljavanjem života. U protektivne faktore za mlade ubrajaju se pored akademskog ili profesionalnog uspeha, bavljenje sportom, zaposlenost, građanska i religiozna aktivnost, hobi, brak, roditeljstvo. Posebno se navodi da je školski uspeh i uspeh na studijama u obrnutoj srazmeri sa pijenjem alkohola [12].

CILJ RADA

Cilj rada je da se utvrde učestalost korišćenja alkohola i stavovi prema konzumiranju alkoholnih pića među studentima Medicinskog i Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Prištini - Kosovskoj Mitrovici, kao i povezanost sa njihovim demografskim i socijalno-ekonomskim karakteristikama.

MATERIJAL I METODE

Istraživanje je urađeno kao studija preseka na reprezentativnom uzorku studenata Medicinskog i Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, u periodu od 26. do 30. novembra 2013. godine. Studijom su obuhvaćeni svi studenti koji su u navedenom periodu pohađali praktičnu nastavu, a pristali su da učestvuju u istraživanju. Kao instrument istraživanja korišćen je Upitnik o ponašanju i navikama povezanim sa zdravljem. Ovim upitnikom obuhvaćena su pitanja o konzumaciji alkoholnih pića u nedelji koja je prethodila studiji, o količini, odnosno broju popijenih alkoholnih pića u tom periodu, zatim pitanja o mestu, odnosno okolnostima u kojima je došlo do prvog konzumiranja nekog alkoholnog pića, i na kraju pitanja o stavovima u vezi socijalne prihvatljivosti konzumiranja alkoholnih pića u sredini u kojoj ispitanici žive i društvu prijatelja/kolega. Na osnovu podataka

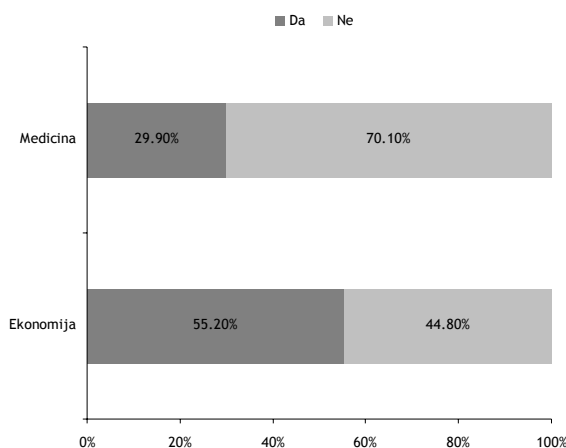
prikupljenih sprovedenim upitnikom formirana je baza podataka u programu Excel. Za statističku obradu korišćeni su programi SPSS 15.0 (Statistical Package for Social Sciences) i MedCalc. Od deskriptivnih statističkih mera korišćena je aritmetička sredina sa 95%-tnim intervalom poverenja, standardna devijacija, minimalna i maksimalna vrednost. Od metoda analitičke statistike korišćeni su hi-kvadrat i Mann-Whitney test, a za nivo značajnosti uzeta je vrednost od 0,05.

REZULTATI

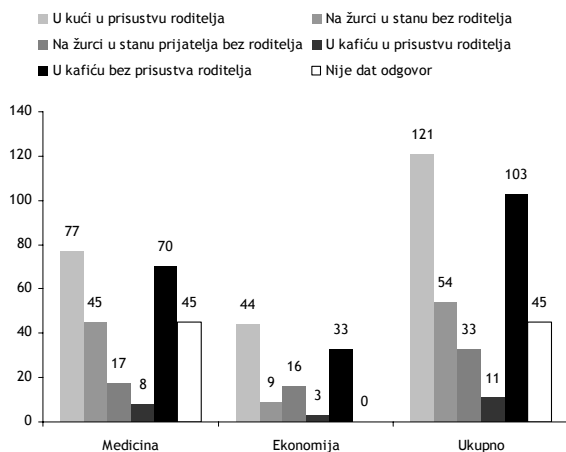
Istraživanjem je obuhvaćeno ukupno 367 studenata. Od ukupnog broja studenata uključenih u naše istraživanje sa Medicinskog fakulteta bilo je 262 (71,39%), a sa Ekonomskog fakulteta 105 (28,61%). Među ispitanicima u ovoj studiji bilo je 217 (59,13%) ženskog i 150 (40,87%) muškog pola, prosečnih godina života 21,09.

U nedelji koja je prethodila istraživanju, značajno veći procenat studenata Ekonomskog fakulteta konzumirao alkoholna pića ($\chi^2=20,611$; $df=1$; 0,000). Više od polovine studenata Ekonomskog fakulteta je u ispitivanoj periodu konzumiralo alkoholna pića, dok je u populaciji studenata Medicinskog fakulteta to bio slučaj u manje od trećine ispitanika (Grafikon 1.).

Grafikon 1. Distribucija ispitanika prema konzumiranju alkoholnih pića i fakultetima

Grafikon 2. Distribucija ispitanika prema konzumiranju alkoholnih pića

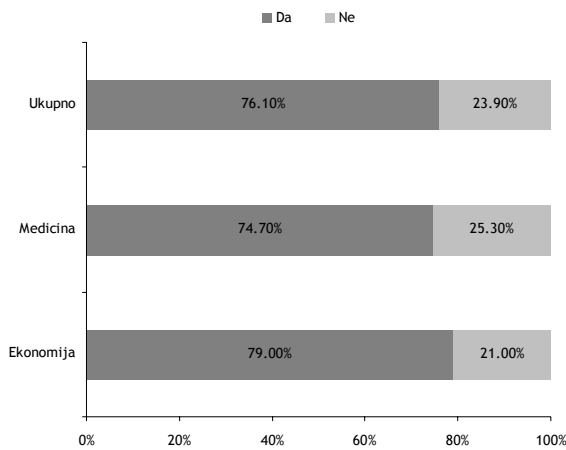
Muškarci su pili značajno češće nego studenti ženskog pola. Takođe, stariji studenti, studenti viših godina studiranja i studenti sa manjim prosečnom ocenom su statistički značajno češće konzumirali alkoholna pića, a isto se odnosi i na studente koji pored studiranja rade još neki posao (Tabela 1.).

U odnosu na prosečan broj popijenih jedinica alkoholnih pića studenti Ekonomskog i Medicinskog fakulteta se nisu statistički značajno razlikovali ($\chi^2=37,652$; $df=28$; $p=0,105$) (Tabela 2.).

Većina studenata i Medicinskog i Ekonomskog fakulteta je prvi put alkohol probala u uz prisustvo roditelja i to statistički značajno češće u odnosu na druge okolnosti prikazane na grafikonu 2 ($\chi^2=10,964$; $df=4$; $p=0,027$).

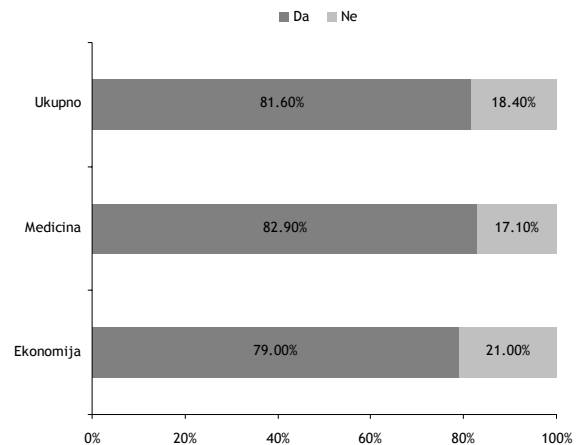
Većina studenata navodi da je konzumiranje alkohola u sredini u kojoj žive socijalno prihvatljivo, s tim da nije nađena statistički značajna razlika između studenata Ekonomskog i Medicinskog fakulteta ($\chi^2=0,751$; $df=1$; $p=0,386$) (Grafikon 3.).

Grafikon 3. Distribucija odgovora o socijalnoj prihvatljivosti alkohola u sredini u kojoj ispitivani studenti žive

Većina studenata oba fakulteta navodi da je konzumiranje alkohola socijalno prihvatljivo u društvu prijatelja/kolega, odnosno u sredini u kojoj studiraju (Grafikon 4.). Nije nađena statistički značajna razlika između studenata Ekonomskog i Medicinskog fakulteta u odnosu na distribuciju odgovora o socijalnoj prihvatljivosti alkohola u društvu kolega/prijatelja ($\chi^2=0,688$; $df=1$; $p=0,407$).

Grafikon 4. Distribucija odgovora o socijalnoj prihvatljivosti alkohola u društvu prijatelja

Većina studenata oba fakulteta nema osećaj neprijatnosti pri konzumiranju bezalkoholnog pića, pri čemu se zapaža da je u populaciji studenata Ekonomskog fakulteta značajno više onih kod kojih taj osećaj ipak postoji ($\chi^2=6,648$; $df=1$; $p=0,010$) (Grafikon 5.).

Grafikon 5. Distribucija odgovora o osećanju neprijatnosti pri konzumiranju bezalkoholnog pića

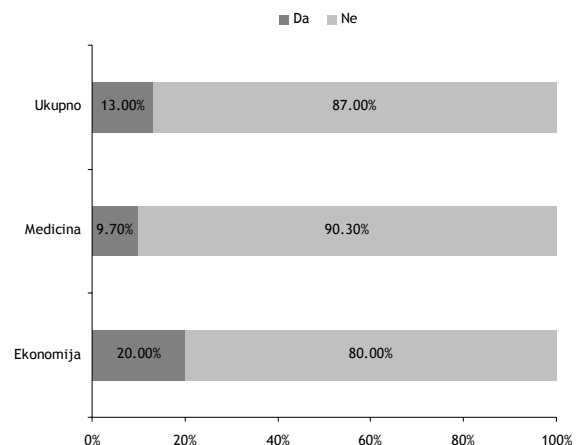

Tabela 1. Populacije studenata sa češćim konzumiranjem alkoholnih pića

Populacije studenata	Primenjene statistike analize i nivo značajnosti
Muški pol	$\chi^2=42,116$; $p=0,000$
Stariji studenti	Mann-Whitney; $p=0,007$
Studenti viših godina studiranja	Mann-Whitney; $p=0,048$
Studenti sa manjim prosečnom ocenom	$\chi^2=9,985$; $p=0,019$
Studenti koji rade	$\chi^2=9,588$; $df=1$; $p=0,002$

Tabela 2. Prosečan broj popijenih jedinica alkoholnih pića

Fakultet	Aritmetička sredina	Inertval poverenja		Standardna devijacija	Minimum	Maksimum
		Gornji	Donji			
Ekonomski	10,4	8,51	12,21	8,23	0	35
Medicinski	9,6	7,31	11,84	8,54	2	40
Ukupno	10	8,62	11,45	8,39	0	40

DISKUSIJA

Naše istraživanje je sprovedeno na području Kosovske Mitrovice u novemru 2013. godine na uzorku od 367 studenata Univerziteta u Prištini - Kosovskoj Mitrovici. Metodom slučajnog izbora bila su izabrana dva fakulteta, Medicinski i Ekonomski fakultet na kojima je ispitivano 262 i 105 studenata. Muških ispitanika je bilo u manjem broju, tj. 150 (40,87%), a ženskih 217 (59,13%), a prosečno su imali 21,09 godina.

Nalazi brojnih studija pokazuju da studenti u većoj meri upotrebljavaju alkohol u poređenju sa vršnjacima koji ne studiraju. Više je hipoteza kojima se pokušava objasniti ova pojava uvažavaju koncept integrativnog modela i multifikatorijalnu uslovljenost iste. Sudeći po ovom modelu, studenti češće upotrebljavaju alkohol u odnosu na one koji ne studiraju zbog veće izloženosti stresu (na fakultetu), visokih ličnih ambicija, a manjeg postignuća, visokih očekivanja i pritiska roditelja, doživljaja slabe perspektivnosti posebno u odnosu na nalaženje posla u tranzicionom društvu [12]. Ovome se moraju dodati posebni razlozi, kao što su osećaj realne opasnosti od ugrožavanja bezbednosti, političke i ekonomske neizvesnosti i nesigurnosti, prisutni u dužem periodu na području gde je sprovedeno naše istraživanje.

U našoj studiji, u nedelji koja je prethodila ispitivanju više od polovine studenata Ekonomskog fakulteta i trećina studenata Medicinskog fakulteta je konzumirala alkohol. U istraživanju u populaciji studenata iz sedam evropskih zemalja, na osnovu analize upitnika, došlo se do saznanja da je najveći broj studenata koji ne konzumiraju uopšte ili samo ponekad među onima koji žive u Turskoj (73% muškaraca i 88% devojaka), dok su ove proporcije najviše među Dancima (8% muškaraca i 15% devojaka) [13]. Naši rezultati su interesanti i zbog toga što je među studentima koji nisu konzumirali alkohol bilo značajno više sa Medicinskog fakulteta. Možemo pretpostaviti da bi objašnjenje ovakvog odnosa moglo biti bolje poznavanje štetnosti alkohola po zdravlje na osnovu edukacije iz redovne nastave. Ovo govori da postoji potreba sprovođenja edukacija iz bolesti zavisnosti na svim fakultetima. O opravdanosti ovakvog stava svedoči i nalaz iz jedne domaće studije da bi, iako su dovoljno upoznati sa različitim aspektima alkoholizma (73% ispitanika), čak 83% studenata rado dolazili na edukaciju iz bolesti zavisnosti, organizovanu na fakultetu [14].

U našoj studiji, muškarci su pili značajno češće nego studenti ženskog pola. Zapažanja i drugih autora su da među mladima muškarci češće pije od devojaka, mada ima studija u kojima je broj muškaraca i devojaka koji su konzumirali alkohol podjednak [3]. I u jednom obimnom domaćem istraživanju sprovedenom na 3430 studenata prve i treće godine studija sa svih fakulteta u Beogradu od svih anketiranih studenata 94,03% je probalo neko alkoholno piće i to u podjednakim procentima oba pola, s tim da su studenti muškog pola to učinili prosečno ranije (sa 13,7 godina), u odnosu na studentkinje (sa 15,4 godina) [15]. Osim polne, u našoj studiji utvrđena je značajna razlika i u odnosu na druge karakteristike anketiranih. Tako, stariji studenti i studenti viših godina studiranja su češće konzumirali alkohol. Može se pretpostaviti da su duži boravak u studentskom domu i kontakti sa većim brojem vršnjaka, imali značajnu ulogu u ovakvoj raspodeli. Sem toga, studenti koji pored studiranja obavljaju neki posao, a pretpostavlja se da su

za isti plaćeni, takođe su češće uzimali alkohol. Verujemo da je bolji materijalni polazišaj, odnosno mogućnost kupovine alkoholnog pića povezana sa ovim nalazima.

Iako je u našoj studiji utvrđena razlika u učestalosti konzumiranja alkoholnih pića između studenata dva fakulteta, u odnosu na prosečan broj popijenih jedinica alkoholnih pića studenti Ekonomskog i Medicinskog fakulteta se nisu statistički značajno razlikovali, a posebno je zabrinjavajuće sto među studentima oba fakulteta bilo i onih koji su konzumirali i 35, odnosno 40 jedinica alkoholnih pića. Novije studije ukazuju da okolnosti i razlozi u kojima se konzumiraju alkoholna pića mogu imati veliki uticaj na količinu konzumiranja i efekat istog na ponašanje. Tako je u jednoj američkoj, nedavno objavljenoj studiji, zabeleženo da su studenti konzumirali velike količine alkoholnih pića u nedelji svog 21 rođendana i to oni koji nisu preterano pili pre toga. Osim toga, nađena je povezanost konzumiranja velikih količina alkoholnih pića i rizičnog ponašanja i negativnih posledica, kao što su mamurluk, povraćanje ili nesećanje dela prethodne večeri [16].

Većina studenata iz naše studije prvi put je alkohol probala u kući uz prisustvo roditelja i navodi da je konzumiranje alkohola u sredini u kojoj žive socijalno prihvatljivo. Naši rezultati zabrinjavaju, posebno kada se zna kolika je uloga porodice u pojavi zloupotrebe alkohola. Naime, opijanje roditelja, kao i tolerantan (podržavajući) stav prema uzimanju alkohola, utiču na pijenje dece. U nekim ranijim nacionalnim i kliničkim studijama u Sjedinjenim Američkim Državama istraživači su došli do podataka o postojanju sličnosti u obrascima pijenja roditelja i dece [12]. U našoj kulturi naročito je izražen pozitivan stav prema upotrebi alkohola. Jedna domaća studija na obimnom uzorku od 3111 ispitanika uzrasta 17-35 godina je pokazala veću učestalost opijanja mladih u porodicama sa alkoholizmom roditelja [17]. Poznato je iz literature da su deca u kontaktu sa alkoholom u ranom uzrastu i prvo alkoholno piće većina njih popije u svojoj kući, a ponude im ga roditelji ili bliski srodnici [18]. Osim porodice, na upotrebu alkohola među mladima, značajnu ulogu ima i šire okruženje. U domaćoj literaturi pominju se podaci da su u našoj sredini retke familije bez alkoholičara i da 95% odraslog stanovništva povremeno pije. Alkoholna pića su dostupna svima. Pije se u svim prilikama. Pijenje predstavlja društveno prihvatljivo i normalno ponašanje. Takvom stavu sigurno doprinose brojne reklame kojima se kroz medije gotovo bez izuzetka alkohol predstavlja kao supstanca koja deluje izuzetno opuštajuće, dovodi do neverovatnih doživljaja i efekata [12]. Tako je i u našoj studiji većina studenata oba fakulteta navela da je konzumiranje alkohola socijalno prihvatljivo u društvu prijatelja/kolega. Možda je jedino utešna činjenica da je većina studenata oba fakulteta navela da nema osećaj neprijatnosti pri konzumiranju bezalkoholnog pića, mada je u populaciji studenata Ekonomskog fakulteta značajno više onih kod kojih taj osećaj ipak postoji.

ZAKLJUČAK

U nedelji koja je prethodila istraživanju alkohol je probao značajno veći deo studenata Ekonomskog fakulteta u odnosu na studente Medicinskog fakulteta. Češće su alkoholna pića pili muškarci, stariji studenti, studenti viših godina studija, studenti sa nižom proseč-

nom ocenom i oni koji rade. Većina studenata i Medicinskog i Ekonomskog fakulteta je prvi put probala alkohol u kući uz prisustvo roditelja. Najveći deo studenata i jednog i drugog fakulteta je mišljenja da je korišćenje alkohola socijalno prihvatljivo u sredinama gde žive i studiraju, ali i da im ne bi bilo neprijatno kada bi u društvu prijatelja i kolega naručili bezalkoholno piće.

Istraživanja učestalosti korišćenja alkohola, kao i stavovi prema ovoj lošoj navici među studentskom popu-

lacijom su izuzetno značajna sa aspekta javnog zdravlja. Naime, dobijeni podaci predstavljaju polaznu osnovu za planiranje i sprovođenje zdravstveno promotivnih i zdravstveno vaspitnih akcija, koje sprovedene među ovim uzrastom imaju i veće šanse za bolje rezultate, s obzirom da se u ovom periodu započinje sa ovom lošom navikom ili je kratak vek zloupotrebe alkohola.

LITERATURA

1. Krivokapić M., Nenadović M. (autor, izdavač, urednik). Alkoholizam i poremećaji izazvani alkoholizmom. Beograd: M. Nenadović, 2008.
2. Bukelić J, 2004 Socijalna psihijatrija. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Beograd, 2004.
3. Peleg-Oren, N., Saint-Jean, G., Cardenas, A. G., Tammara, H., Pierre, C.. Drinking Alcohol before Age 13 and Negative Outcomes in Late Adolescence. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research* 33(11) (2009).
4. Bjorn, H., Guttomsson, U., Alistrom, S., Balakireva, O., Bjamason, T., Kokkevi, A., Kraus, L. The 2007 ESPAD Report. Stockholm: CAN, EMCDDA. 2009.
5. Johnson B., Ruiz, P., Galanter, M. (eds.). *Handbook of Clinical Alcoholism Treatment*. Baltimore: Lippincott Williams Wilkins. 2003.
6. Hird, S., Khuri, E., Dusenbury, L., Millman, R. Adolescents. In: J. Lowinson, P. Ruiz, R. Millman., J. Lengrod (eds.), *Substance Abuse, A Comprehensive Textbook*, Pennsylvania: Williams and Wilkins. 1997.
7. Greenbaum PE, Del Boca FK, Darkes J, Wang CP, Goldman MS. Variation in the drinking trajectories of freshmen college students. *J Consult Clin Psychol* 2005.
8. Del Boca FK, Darkes J, Greenbaum PE, Goldman MS. Up close and personal: temporal variability in the drinking of individual college students during their first year. *J Consult Clin Psychol* 2004.
9. National Survey of Substance Abuse Treatment Services (N-SSATS): 2009. Data on Substance Abuse Treatment 2010. (<http://www.oas.samhsa.gov>).
10. Murphy J.G., Barnett B.P., Goldstein A.L., Colby S.M. Gender Moderates the Relationship Between Substance-Free Activity Enjoyment and Alcohol Use. *Psychology of Addictive Behaviors* 21(2). 2007.
11. Jung, J.. *Psychology of Alcohol and other Drugs, A Research Perspective*. London, New Delhi: Sage Publications, Inc. 2001.
12. Dragišić Labaš, S. Upotreba alkohola u populaciji adolescenata i mladih odraslih. *Sociološki pregled*, vol. XLVI. No. 1. 2012.
13. Stock C, Mikolajczyk R, Bloomfield K, Maxwell AE, Ozcebe H, Petkeviciene J, Naydenova V, Marin-Fernandez B, El-Ansari W, Krämer A. Alcohol consumption and attitudes towards banning alcohol sales on campus among European university students. *Public Health*. 2009.
14. Dragišić Labaš, S., Ljubičić, M., Tošanović, D., Nenadović, M.. Upotreba alkohola u studentskoj populaciji. II Medjunarodni kongres dečije i adolescentne psihijatrije DEAPS: Zlatibor 2010.
15. Mila Paunić. Pušenje, alkoholizam, druge narkomanije i nasilničko ponašanje među studentima beogradskog univerziteta: Zdravstveno ponašanje studentske i srednjoškolske omladine. *Zbornik radova*. Zlatibor 2005.
16. Lewis MA, Lindgren KP, Fossos N, Neighbors C, Oster-Aaland L. Examining the relationship between typical drinking behavior and 21st birthday drinking behavior among college students: implications for event-specific prevention. *Addiction*. 2009;104(5):760-7.
17. Jugović, A. (Zlo)upotreba alkohola u omladinskoj populaciji Srbije. *Socijalna misao* 2005. 2-3: 67-92.
18. Jung, J. *Psychology of Alcohol and other Drugs, A Research Perspective*. London, New Delhi: Sage Publications, Inc. 2001.

ENGLISH

FREQUENCY OF USE AND ATTITUDES ABOUT DRINKING ALCOHOL IN THE STUDENT POPULATION

Milošević J.¹, Mirković M.¹, Đurić S.¹, Milošević N.², Ilić D.¹

¹ Department of Preventive Medicine, School of Medicine University of Pristina

² Department of neurology and psychiatry, School of Medicine University of Pristina

SUMMARY

In our culture, consuming of alcohol drinks is generally tolerated. The alcohol drinks is easily available and even represent a particular pattern of behavior. Young populations are at risk for alcohol abuse while most of them are beginning to experiment with alcohol in early adolescence and early creates a habit of drinking. To determine the frequency of alcohol consumption and attitudes towards alcohol consumption among students of the Faculty of Medicine and Faculty of Economics in Kosovska Mitrovica and their association with demographic and socio-economic characteristics. The study was conducted as a cross-sectional study of a representative sample of students of Faculty of Medicine and the Faculty of Economics in Kosovska Mitrovica, in the period from 26th to 30th November 2012. As the survey instrument was used Questionnaire about behavior and health. From the statistical methods were used chi-square and Man-Whitney test, with a significance level of 0.05. In the week preceding the survey alcohol had consumed significantly higher part of students of economics (55.2%) than medical students (29.9%). More often alcohol consumed males, older students and students of higher years of study. Most of the students declared that tried alcohol for the first time at home in the presence of their parents (37.6%), alcohol consumption is socially acceptable in the communities in which they live (76.1%) and where they study (81.6%), and that they would not be embarrassed when in the company of fellow ordered a drink that is not alcoholic (87%). Nearly one of three medical students and half of students of economics in Kosovska Mitrovica had tried alcohol in the previous week, while the majority concluded that the consumption of alcohol is socially acceptable in the communities in which they live and study.

Keywords: alcohol use, students, attitudes, social acceptability.
